

“Kies voor een andere weg en probeer jezelf telkens te verbeteren”

Het is een indrukwekkende opsomming: woordvoerder van de KNB, directeur van de Law Firm School, Raadsheer-plaatsvervanger bij het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, voormalig hoogleraar notarieel recht aan de Universiteit Utrecht, adviseur bij Nauta-Dutilh en daarnaast diverse nevenfuncties en activiteiten waaronder het schrijven van een kookboek en een column in een Gooische glossy. Nora van Oostrom is een inspirerende duizendpoot. Daarnaast volgt zij internationale legal trendwatchers op de voet. Het is dan ook niet verwonderlijk dat zij afgelopen jaar is verkozen tot Legal Woman of the Year. Reden genoeg voor de redactie om Nora beter te leren kennen, om er achter te komen hoe zij deze uitdagende en uiteenlopende functies combineert.

Door: Tessa Bakker en Marloes van den Eeckhout

Nora opent het gesprek vrijwel direct met de opmerking dat een carrière ladder niet bestaat. En dat uit de mond van deze succesvolle blondine die juist al bijna bovenaan ‘de’ ladder lijkt te staan, dat vraagt om een uitleg. Het idee van de carrière ladder moet volgens Nora worden losgelaten. Sheryl Sandberg, de COO van Facebook, beschrijft in haar boek ‘Lean in’ dat er niet één weg naar de top bestaat, maar dat er juist vele verschillende manieren zijn om jouw eigen top te bereiken. De filosofie van Sandberg spreekt Nora erg aan. Je moet een carrière veel meer zien als een ‘jungle gym’. Je kan alle kanten op, als je er maar voor zorgt dat je bewuste keuzes maakt die jouw potentieel vergroten, aldus Nora. “Het is heel verleidelijk om daar te blijven waar je het kunstje kent, om in je

comfortzone te blijven. Maar juist door te kiezen voor een andere weg waar het wellicht in het begin onwennig kan voelen, doe je een beroep op jezelf om jezelf constant te blijven verbeteren.” Je kan dit volgens Nora overal toepassen, zowel door zo nu en dan voor een niet voor de hand liggende carrière switch te kiezen, maar ook binnen de eigen organisatie door bijvoorbeeld naast een inhoudelijke functie ook leidinggevende vaardigheden te ontwikkelen.

Al snel blijkt dat Nora uit eigen ervaring spreekt. Nora vertelt dat zij een voorbeeld is van iemand die niet 100% overtuigd was over de keuze voor een rechtenstudie of om advocaat te worden. De keuze voor de studie rechtsgeleerdheid was het resultaat

van een eliminatie van wat zij in ieder geval niet wilde. De technische en cijfermatige studies vielen voor haar direct af. Nora is begonnen met economisch publiek- en bedrijfsrecht. Toen de eindstreep van haar studie in zicht was en zij al stages had geregeld bij De Brauw en Stibbe, bedacht zij zich dat zij helemaal geen advocaat wilde worden. De stages werden geannuleerd en er moest een nieuw plan worden verzonnen. Dit was de eerste keer dat Nora het (carrière) roer omgooide. Een studievriend tipte Nora vervolgens dat het notariële recht haar wel zou liggen, iets waar zij zelf nog nooit over had nagedacht. Zo gezegd, zo gedaan. Het notariaat bleek de juiste keuze. Nadat Nora haar bul had gehaald is zij dan ook aan de slag gegaan in het notariaat. Van een echte roeping om notaris te worden is echter nooit sprake geweest.

Vervolgens is Nora met veel plezier jarenlang werkzaam geweest als kandidaat-notaris, tot het moment dat zij werd gevraagd om notaris te worden. Dit is het tweede moment in de carrière van Nora waarop zij een verrassende keuze maakte. Haar zoon was bijna één jaar oud en Nora besloot dat zij (toch) geen notaris wilde worden. Een functie voor docent en onderzoeker notarieel recht aan de Universiteit Utrecht was destijds vacant en Nora besloot te solliciteren. Pas nadat zij was aangenomen, realiseerde zij zich dat zij nu ook een proefschrift zou moeten schrijven. En dit ging niet zonder slag of stoot. De enige manier waarop het haar uiteindelijk zou lukken om het proefschrift af te ronden was door zichzelf een praktisch onhaalbare deadline op te leggen. Begin 2006, toen het proefschrift bij lange na nog niet klaar was, heeft Nora bij de universiteit haar promotiedatum laten vastzetten op 21 december van dat jaar. Vervolgens heeft zij al haar vrienden en familie uitgenodigd voor haar promotie. Hierdoor kon zij niet meer terug. "Het was het meest verschrikkelijke jaar uit mijn leven, maar het is gelukt." Het geven van onderwijs en het contact met de studenten beviel Nora wel enorm aan haar aanstelling bij de universiteit.

Van Oostrom: "Mijn carrière is niet volgens een uitgestippeld plan gelopen."

Toch miste Nora de praktijk. Na haar promotie is zij dan ook vrij snel weer bij een notariskantoor aan de slag gegaan. Kort daarna werd Nora gebeld dat er een part-time leerstoel notarieel recht vacant kwam. Nora heeft toen opnieuw een bewuste, maar niet per se voor de hand liggende keuze gemaakt. Zij besloot het hoogleraarschap te combineren met een adviseurschap bij het notariskantoor.

Nora vertelt dat zij in die tijd ook al actief was als rechter-plaatsvervanger in de regio Utrecht. "Dit kwam volslagen onverwacht op mijn pad en ook dit is weer een voorbeeld dat mijn carrière niet volgens een uitgestippeld plan is gelopen." Toen in 2003 nieuw erfrecht werd ingevoerd, moesten rechters worden bijgeschoold. Nora werd gevraagd de rechters te onderwijzen. Aan dit verzoek voldeed zij graag en met veel enthousiasme. ►

De vicepresident van de rechtbank Utrecht was zo tevreden over de kennis van Nora op dit gebied, dat hij haar vroeg om rechter-plaatsvervanger te worden. Opnieuw een moment waarop de carrière van Nora een onverwachte – en onvoorziene – wending kreeg. “De grap was dat het natuurlijk toen nog enige tijd duurde voordat er procedures werden gevoerd over het nieuwe erfrecht. Tegelijkertijd had de rechtbank een grote achterstand bij de behandeling van arbeidsrechtzaken. Ik ben toen eerst ingezet als kantonrechter om deze achterstanden weg te werken.’ Nora heeft zich toen razendsnel ‘waaninnig verdiept in het arbeidsrecht en ik liet elk vonnis vooraf door een andere kantonrechter beoordelen.” Van kandidaat-notaris, tot hoogleraar notarieel recht, tot rechter in het arbeidsrecht: het is duidelijk dat hier (inderdaad) geen carrière ladder voor bestaat.

Kookboek

Dat Nora een voorbeeld is van ‘practice what you preach’ voor wat betreft het niet bewandelen van de gebaande paden blijkt ook wel uit het feit dat Nora samen met Bertine Mouthaan een juridisch kookboek heeft geschreven. ‘Het Gerechtshof’ gaat over de parallellen tussen het juridische en het culinaire. “Alle presidenten van de Gerechtshoven hebben hun medewerking aan dit kookboek verleend, alsmede vijf toprestaurants uit de plaatsen waar de Gerechtshoven (destijds nog) waren gevestigd. De sterrenchefs van de restaurants hebben speciaal voor het kookboek gerechten bedacht met een juridische touch, zoals een gerecht met ‘advocaat’ erin verwerkt of een ‘gerecht’ met een ‘bodem’ van een bepaald ingrediënt.” Door het schrijven van dit kookboek kwam Nora in contact met de president van het Hof Arnhem-Leeuwarden. Vervolgens werd haar gevraagd de overstap te maken van de rechtbank Utrecht naar het Hof Arnhem-Leeuwarden. Op dit moment is Nora nog steeds actief als raadsheer-plaatsvervanger bij het Hof. “Ik heb enorm veel respect voor de rechterlijke macht. De rechters die ik ken zijn ontzettend betrok-

ken en goed voorbereid. Het bewegen tussen recht en rechtvaardigheid is moeilijk.” Naast haar inhoudelijke werkzaamheden heeft Nora ook een duidelijke visie en missie. Vanaf 2008 heeft zij zich als hoogleraar ingezet de notariële opleiding verder te ontwikkelen en meer te laten aansluiten op de hedendaagse praktijk. Het idee was om een tweejarige master in te voeren, waarbij excellente studenten de kans werd geboden de theorie te combineren met het opdoen van praktijkervaring. Volgens Nora een win/win-situatie. Het praktisch volledig uitgewerkte plan is uiteindelijk door de universiteit in de ijskast gezet, tot grote frustratie van Nora. Vervolgens is haar leerstoel bij de universiteit opgeheven en dit betekent dat zij per juli 2013 geen hoogleraar meer is.

Boegbeeld

In haar rol als woordvoerder van de Koninklijke Notariële Beroepsopleiding (KNB) is Nora regelmatig op televisie en in het nieuws. In 2012 werd zij benaderd door de KNB, die op zoek was naar een nieuw boegbeeld voor het notariaat. Nora denkt dat zij voor deze functie is benaderd omdat zij in de voorgaande jaren als hoogleraar in het notariaat erg zichtbaar was geweest. “Als je zichtbaar bent en ze op zoek zijn naar iemand die kan fungeren als gezicht van het notariaat en ze daarbij niet zoeken naar het stereotype notaris (man, 50+), dan wordt de spoeling al een stuk dunner.” Het woordvoederschap bevalt Nora heel goed. “Dan krijg je opeens een mediatraining en zit je bij Zembla, Pauw & Witteman en Kassa. Heel gek om jezelf op tv te zien. Maar erg leuk om mee te maken.” Onderwerpen als schulden uit een erfenis, de HEMA notaris-service en notaris Blijleven zijn de afgelopen tijd kritisch in het nieuws behandeld. Het is dan aan Nora om hier namens de KNB op te reageren en vooral om de gedeelde informatie te nuanceren. “Het is jammer dat veel nieuws een groot Telegraaf gehalte heeft. Zo is de KNB onlangs aansprakelijk gesteld door gedupeerden van een fraudeerende notaris.” Nora noemt dit gierende

waanin, omdat de KNB geen toezichthouder is. “Voor 1 januari 2013 was het toezicht de verantwoordelijkheid van de Kamer voor het Notariaat en het BFT. Vanaf 2013 is het BFT de enige toezichthouder.”

Nadat de aanstelling van Nora bij de Universiteit Utrecht was geëindigd, had zij tijd ‘over’ voor een nieuwe uitdaging. Toen de vacature voor directeur van de Law Firm School (LFS) voorbij kwam, heeft zij dan ook niet lang getwijfeld. Ook deze keuze is niet direct logisch te noemen, want Nora heeft destijds bewust gekozen geen advocaat te worden en de LFS leidt alleen junior advocaten op en geen kandidaat-notarissen. Toch solliciteerde Nora. Enerzijds was men op zoek naar iemand met ervaring en affiniteit in het onderwijs en anderzijds naar iemand die meer dan 10 jaar ervaring heeft als jurist in een groot-zakelijke omgeving. De combinatie van theorie en praktijk, het basisprincipe van de LFS, is volledig in lijn met de visie van Nora over hoe onderwijs zou moeten worden ingericht. Deze baan past dan ook goed bij haar. Per 1 juli 2014 is zij aangesteld als directeur van de LFS.

Eigen agenda

Daarnaast is Nora redacteur voor diverse vakbladen, bestuurder van verschillende verenigingen, zoals van de Nederlandse Juristen Vereniging, twittert zij namens de KNB en doceert zij onder andere bij de Grotius specialisatieopleiding Onroerend Goed. Opvallend is dat Nora geen secretaresse heeft en dat zij zelf haar eigen agenda beheert. Nora meent dat zij hierdoor in staat is alles goed en flexibel te plannen, waardoor het mogelijk is de diverse functies en activiteiten te combineren. Alleen op dinsdag heeft zij een vaste werkplek bij NautaDutilh, op de andere dagen van de week plant zij haar afspraken om de zittingen bij het Hof Arnhem-Leeuwarden en de bestuursvergaderingen van de LFS en de KNB heen. Naast alle werkgerelateerde bezigheden, maakt Nora uiteraard ook graag tijd vrij voor ontspanning met haar gezin, familie en vrienden.

Van Oostrom: "Mannen zien wel waar het schip strandt, terwijl vrouwen het schip al zien stranden en er om die reden vaak niet aan beginnen."

Afgelopen jaar is Nora verkozen tot Legal Woman of the Year. Legal Women biedt een platform voor vrouwelijke juristen om informatie te delen, kennis over te dragen, te discussiëren en ervaringen te delen. Maar vooral ook om een netwerk voor vrouwen te creëren. Op de vraag waarom het in de huidige tijd nog nodig is een platform speciaal voor vrouwen op te richten weet Nora al snel een antwoord. "Een organisatie als Legal Women is van groot belang, omdat door het delen van ervaringen vrouwen

zien dat het goed mogelijk is om een gezin te combineren met bepaalde posities. Je hoeft daarvoor geen halve man te worden en je hoeft ook niet tot drie uur 's nachts door te werken, het kan ook normaal." Wat van belang is volgens Nora, is het pakken van de kansen die je worden geboden. "Veel vrouwen twijfelen als hen een kans wordt geboden, maar als je er zelf al niet in gelooft, wie dan wel? Zo is er een test gedaan waar een vacaturetekst met tien functie-eisen werd gepresenteerd aan een groep man-

nen en aan een groep vrouwen. Vrouwen reageerden al snel met *ik voldoe maar aan acht van de tien eisen, ik ga niet solliciteren*, terwijl mannen reageerden *hee, ik voldoe aan twee eisen, ik ga solliciteren*. Mannen zien wel waar het schip strandt, terwijl vrouwen het schip al zien stranden en er om die reden vaak niet aan beginnen."

Plakken

Nora vindt dat vrouwen pragmatischer moeten denken, daar helpt een intrinsieke overtuigingskracht bij. Er bestaat volgens Nora geen glazen plafond, maar de vloer kan wel heel erg plakken. Vrouwen moeten hier rekening mee houden, maar zich hier zeker niet door laten weerhouden. Kortom, omdat veel vrouwen nog steeds geneigd zijn om te denken dat een gezin niet of moeilijk te combineren is met bepaalde posities, is een organisatie als Legal Women erg goed. Als Nora vanuit zichzelf spreekt, dan is het starten van een gezin de meest vitale keuze die je in het leven kan maken. Nora ziet de keuze voor een gezin als een primaire keuze, waarna al het andere zich daar wel omheen voegt. Zij heeft drie kinderen, twee dochters en een zoon. In de opvoeding van haar zoon probeert zij hem duidelijk te maken dat het gezin een joint effort is. "Waarom hoor je continu dat een mannelijke collega een "papa-dag" heeft, maar bestaat de term "mama-dag" niet eens? Dit dienen mannen zich ook te realiseren en ik probeer dit in ieder geval aan mijn zoon mee te geven."

Een andere manier waarop Nora vrouwen stimuleert kansen te grijpen en zichzelf te ontwikkelen, is het schrijven van een column in de lifestyle glossy GOOISCH. Nora schrijft over haar ervaringen in de (voornamelijk) notariële praktijk, waarbij een link wordt gelegd naar de lezeressen met bijvoorbeeld de boodschap: "dames blijf erbij, het gaat bij een scheiding ook om jouw toekomst. Laat niet je ex-partner alle zakelijke belangen regelen en denk dat het dan wel goed komt, nee, hersens aan dames!" ►

Toekomst

Tot slot spreken wij met Nora over de toekomst van de advocatuur en het notariaat. Het ministerie van Justitie heeft Nora recent gevraagd mee te praten en te denken over de toekomst van de rechtsstaat. Nora volgt diverse legal trendwatchers, zoals Richard Susskind op de voet. Zij is er van overtuigd dat het juridische landschap er over 10 jaar heel anders uitziet. "In de advocatuur zie je al de eerste verschuivingen, nu nog vooral op financieel gebied, zoals het loslaten van het lock-step model bij sommige kantoren, maar dit zal ook gevolgen hebben voor de opbouw. Het is een kwestie van tijd dat de juridische wereld in Nederland zal veranderen. Ik vind het belangrijk dat wij ons niet laten verrassen, maar dat we voorbereid zijn. Het slechtste wat je kunt doen, is het ontkennen. De zakelijke wereld is de afgelopen jaren fundamenteel veranderd

en bepaalde ontwikkelingen zijn niet te stoppen. Een klein voorbeeld is dat kantoren ervoor moeten zorgen dat zij een goede website hebben, met relevante informatie. Het zal van modelwerk naar maatwerk gaan en cliënten zullen steeds meer, naast juridisch advies, een toegevoegde waarde van een kantoor verwachten."

Nora verwacht veel concurrentie uit het buitenland, waar sommige ontwikkelingen sneller gaan. Zij waarschuwt er voor dat concurrentie niet bij de landsgrenzen eindigt en dat men zich hier bewust van moet zijn. Nora refereert aan een onderzoek uit 2013 'The future of employment' van de Oxford University, waarin is onderzocht in hoeverre beroepen zich lenen voor digitalisering. Er zijn 702 beroepen in kaart gebracht, waarbij nummer 702 zich het makkelijkst laat vervangen door digitale oplossingen. Op

nummer 609 van de lijst staat de functie 'paralegals and legal assistants'. Dit betekent dat het mogelijk is dat dit soort beroepen in de toekomst volledig zullen worden vervangen door bijvoorbeeld modellen en digitale, slimme zoeksystemen. De wetenschappers die het onderzoek hebben gedaan, onderscheiden twee succesfactoren voor het niet-vervangbaar zijn: het intermenselijke contact en creativiteit, het out-of-the-box kunnen denken en adviseren. Nora vindt het belangrijk dat hierop wordt geanticipeerd en dat kantoren hun toegevoegde waarde – datgene wat het kantoor uniek maakt – (her) definiëren.

Tenslotte heeft de Legal Woman of the Year 2014 nog om een laatste tip voor (startende) advocaten: "Weet wat jou uniek maakt en op welke punten je je verder kunt ontwikkelen. Wees niet je eigen barrière en wees overtuigd van je eigen kunnen!" ■

Advertentie

LAW AT WEB LIVE WEBINARS EN VIDEO'S INCLUSIEF PO-PUNTEN

€ 69,- EX BTW
PER PO-PUNT

Bekijk het actuele aanbod op:
WWW.LAWATWEB.NL

Wel de kwaliteit, niet de reistijd

Bju

Boom Juridische uitgevers

